

University College Nordjylland, Pædagoguddannelsen i Aalborg

Ung i verden

5. semester eksamensprojekt i "Dansk, kultur og kommunikation"

Udarbejdet af

Martin Andreas Andersen, PV08405

Trine Rytter Andersen, PS08503

Studiehold:

PS08C2

Vejleder:

Thomas Stubben Pedersen

Afleveringsdato:

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Mål.....	2
Målgruppen.....	3
Målgruppen i forhold til emner.....	3
Fagligt indhold.....	4
Kommunikation.....	4
Personlig udvikling gennem kommunikation.....	4
Metakommunikation.....	5
Læring.....	6
Æstetiske læreprocesser.....	6
Nærmeste udviklingszone.....	7
Forumteater.....	7
Forumteater som samtaletype.....	9
Forumteater som æstetisk læreproces.....	9
Forumteater i forhold til målgruppen.....	9
Evaluerings.....	10
Tegnoptælling.....	11
Underskrift.....	11
Litteraturliste.....	12
Bilag.....	13

Indledning

Denne opgave har vi opbygget på baggrund af Hiim og Hippes helhedsmodel.¹ Vi har omdøbt "Læringsforudsætninger" til "Målgruppen", da det er *målgruppens* læringsforudsætninger vi præsenterer. "Læreprocessen" har vi kaldt "Forumteater", da det er denne metode vi benytter. Endelig har vi valgt ikke at præsentere de eksterne rammefaktorer for opgaven.

Vi vil i denne opgave beskæftige os med metakommunikation og kommunikation som helhed i forhold til unge med varig psykisk og/eller fysisk funktionsnedsættelse. Vi vil forsøge at udarbejde et redskab til at skabe en dialog med denne målgruppe om, hvordan man håndterer følelsesprægede interpersonelle situationer – fx "hvordan bliver man kæreste". Vi vil bruge forumteater, i form af en æstetisk læreproces, til at skabe rum for fri dialog og mulighed for eksperimentering.

Denne opgave skal regnes som forarbejdet til en æstetisk læreproces med personer med varig fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Vi vil først præsentere vores overordnede mål, og derefter hvilken målgruppe vi arbejder med. Så følger der nogle teoretiske overvejelser om kommunikation, æstetik og læring. Dernæst præsenterer vi forumteater som pædagogisk arbejdsform og knytter det til vores teoretiske overvejelser. Til sidst planlægger vi hvordan vi vil lave en afsluttende evaluering på processen. Denne evaluering vil vi basere vores oplæg på til eksamen. I bilag 1 vil læseren finde arbejdet med processen i praksis, med tilhørende løbende devalueringer og tilrettelæggelser af det videre forløb.

Ansvarlig: Trine og Martin

Mål

Vi vil arbejde med kommunikation som middel til personlig udvikling. Dette er en lovpålagt opgave for pædagoger og andre professioner, der arbejder med børn og unge med særligt behov for støtte. I Servicelovens § 46, stk. 1 står der:

*"Formålet med at yde støtte til de børn og unge, der har et særligt behov for denne, er at skabe de bedst mulige opvækstvilkår for disse børn og unge, så de på trods af deres individuelle vanskeligheder kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende."*²

Ifølge dette skal vi hjælpe børn og unge med særlige behov for støtte til at få de samme muligheder for personlig udvikling som deres jævnaldrende. Vi vil fokusere på de unge, hvor det særlige behov for støtte kommer af en varig fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.

Vi vil arbejde med at skabe en forståelse for ungdomskultur, det at "være ung i verden". Ungdomskultur er et meget bredt område, hvorfor vi har indskrænket temaet til den følelsesprægede interpersonelle del af ungdomskulturen. Vi har valgt netop denne del af ungdomskulturen, da de fysiske og mentale ændringer, der sker i teenageårene, kan medføre følelsesmæssig usikkerhed. Dette kan være en svær tid, selv uden funktionsnedsættelser. I den tid er der flere emner, som de unge har behov for at få snakket igennem og få

¹ Hiim, Hilde og Hippe, Else: "Undervisningsplanlægning for faglærere", side 28ff

² Retsinfo.dk: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=133043#K8>

gode råd til. Samtidig kan emnerne fremstå som pinlige og svære at tale om. Derfor er det vigtigt, at de voksne, der omgås de unge, har fokus på disse problemstillinger. Det er her vigtigt at pointere, at når der er tale om unge med funktionsnedsættelser, er det ikke sikkert den mentale udvikling følger den fysiske. Har man ikke evne til at forstå ændringerne, kan det blive en endnu sværere tid.

Blandt emner, vi kan tage op og arbejde med er:

- Følelser
- Personlige grænser
- Hvordan får man en kæreste
- Hvad betyder det at være kærester
- Hvordan er man sammen i det sociale rum

Når vi går i dialog med målgruppen om disse emner, taler vi om kommunikation i sociale sammenhænge. Dermed er der tale om metakommunikation.

Ansvarlig: Trine og Martin

Målgruppen

Vores målgruppe er unge i alderen 12-16 år med varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Nogle af de unge, der går i specialgruppen i Fritidscenteret "Huset" på Gl. Kongevej i Nørresundby har indvilliget i at deltage i vores projekt. Vi har fået hjælp af det faste personale til at udvælge en gruppe på 6 unge, baseret på deres motivation og evne til at deltage. Denne gruppe har alle indlæringsvanskeligheder, men som følge af meget forskellige diagnoser. Dermed er der stor forskel på deres styrker og svagheder. Funktionsniveauet er dog relativt homogent. Gruppens medlemmer har et forholdsvis godt sprog, både verbalt og nonverbalt.

Målgruppen i forhold til emner

Ovenfor har vi opstillet nogle mulige emner der kan komme ind under den følelsesmæssige temaramme. Vi vil her prøve at stille emnerne i forhold til målgruppen og se på hvor egnede de er til netop denne gruppe.

- Følelser: Med puberteten følger en masse nye følelser, som kan være svære at forstå og forholde sig til. Denne målgruppe kan have en meget ringe selvfølelse og dermed have svært ved at skelne mellem, hvad der er "mig" og hvad der ikke er. For at vide, hvad "jeg" føler, må man naturligvis vide, hvem "jeg" er. Selv med års intensiv støtte kan fremskridtene være meget små. Vi har derfor vurderet, at følelser, som abstrakt begreb, er for svært et emne for vores målgruppe, men at vi vil forsøge at knytte enkelte tydelige følelser til konkrete situationer.
- Grænser: Personlige grænser er ofte knyttet til følelser. Vi sætter vore personlige grænser efter, hvad vi føler er behageligt og ikke behageligt. Dermed bliver grænser også tæt knyttet til selvfølelsen. Med en ringe selvfølelse kan det blive svært at forholde sig til personlige grænser i sociale sammenhænge. Kan man ikke selv sætte personlige grænser, er andres personlige grænser sandsynligvis svære at aflæse. Vi mener derfor at dette også er et for svært emne til så kortvarigt et forløb.

- **Kærester:** Vi har en forhåndsantagelse om, at det at "være kærester" er isoleret fra det følelsesmæssige for denne målgruppe. Vi ved, at de er optaget af det at være kærester – nogle af dem har endda allerede prøvet at have en kæreste. Samtidig ved vi, at målgruppen har svært ved at forstå følelser. Vi vil derfor holde fokus på konkrete episoder, fx "hvordan får man en kæreste". Vi vil dog ikke se bort fra følelsernes betydning, og inddrage følelser og personlige grænser i den grad det er relevant og muligt.

Vi skal her huske, at vi arbejder med en målgruppe, der er omgivet af mange "hjælpere" der vil dem det bedste. Denne hjælp kan dog til tider tage overhånd. De skal også have mulighed for at prøve ting af og danne sig egne erfaringer. Støtteapparatets opgave bliver at give målgruppen baggrundsviden om fx følelser og seksualitet, således at de mest uheldige situationer evt. kan undgås. Hvis støtten tager overhånd, kan man risikere at skabe overseksualiserede individer.

Ansvarlig: Trine og Martin

Fagligt indhold

Her vil vi præsentere de grundlæggende teorier vi har valgt at bruge under tilrettelæggelsen og evalueringen af vores forumteaterforløb.

Kommunikation

Vi vil i det følgende afsnit beskrive hvordan kommunikation kan bruges til personlig udvikling. Vi vil også beskrive, hvordan metakommunikation kan bruges til at gøre en bevidst om, hvad der sker i udviklingen og evt. forebygge problemerne der kan opstå undervejs.

Personlig udvikling gennem kommunikation

Som barn definerer man sig selv, og bliver defineret, ud fra hvem ens forældre er. Som voksen er man i højere grad defineret som en selvstændig person. I ungdomsårene starter en proces, hvor man finder og danner sig selv. Man er i en overgangsfase mellem barn og voksen, hvor kommunikation er et vigtigt middel til at blive et selvstændigt og autonomt individ. I samtale med andre bliver man bedt om at tage stilling til problematikker. Gennem de svar man giver, bliver man sit eget standpunkt mere bevidst, og dermed mere klar over hvem "jeg" er og hvad "jeg" står for.

Denne proces kan meget vel være forsinket, eller kun forekomme i mindre grad, hvis der er tale om personer med funktionsnedsættelse. Man kan dog være bevidst om dette, og forsøge at styrke deres selvindsigt gennem det pædagogiske arbejde, for at give dem større ejerskab over deres selvidentitet.³

Samtaler kan foregå på flere forskellige måder og omhandle mange forskellige ting, men generelt kan samtaler deles op i tre centrale typer⁴:

- *Drøftelsen*, hvor man vil prøve at forstå noget uventet og uforståeligt. Der udveksles udsagn og man er optaget af at få beskrevet, begrundet og forklaret hvad der skete. Referencerammen er overensstemmelse med kendsgerningerne – sandheden.

³ Sørensen, Mogens red.: "Dansk, kultur og kommunikation – et pædagogisk perspektiv", side 25

⁴ Ibid. side 19ff

- *Rådslagningen*, hvor man vil have afklaret, hvad der er rigtigst at gøre. I en rådslagning udveksles appeller – råd, anbefalinger, advarsler, ordrer mv. – med henvisning til normernes og de sociale værdiers verden. Parterne i samtalen forholder sig til, hvad der vil være det mest "rette" eller "retfærdige" at gøre.
- *Venskabelig samtale*, hvor man vil have klarlagt et indtryk. Hvis en person formår at skabe forståelse for sit indtryk hos den anden, har den anden samtidig opnået større forståelse for den første person. Formålet med en sådan samtale er at få større indsigt i sig selv og den anden, hvor autenticitet og oprigtighed er målestok. Samtidig bliver man bevidst om hvad der er vigtigt for en selv, idet man deler de indtryk der har betydning for en.

Det er især i de to sidste samtaleformer, man bliver nødt til at tage stilling til, hvad man står for og hvad der er vigtigt for en. Det skal påpeges, at disse tre samtaletyper ikke nødvendigvis forekommer isoleret.

Metakommunikation

Vi vil her kort definere begrebet *metakommunikation* og beskrive, hvordan vi vil bruge det. Gregory Bateson står bag begrebet metakommunikation. Begrebet dækker over kommunikation om kommunikationen. Psykologisk pædagogisk ordbog definerer begrebet som:

*"Kommunikation om kommunikationen, dvs. sikkerhed for at der ikke sker fejltagelser og opstår konflikter i en kommunikation mellem to mennesker ved, at den ene part får mulighed at spørge om hvad den anden mener."*⁵

Hvis man i en samtale fx siger: "Da jeg sagde 'du er da ikke for klog' var det venligt ment" er der tale om eksplicit, verbal metakommunikation. Metakommunikative udsagn kan også være nonverbale og implicite. Et eksempel kan være udsagnet: "Du er da ikke for klog", hvor det er betoningen og kropssproget, der (meta)kommunikerer om, at det er ment for sjov.⁶

Metakommunikation kan også ses i forhold til fx akademiske artikler og foredrag, hvor det bruges som en form for refleksion over egne påstande og argumenter. Det kan også bruges til at opsummere eller skabe struktur for det næste der skal ske. En forelæser kunne fx sige: "Efter pausen afslutter vi emnet og fortsætter med..."⁷

Vender vi blikket mod os selv, er det netop metakommunikation vi udøver i starten af dette afsnit, idet vi skriver, hvad det er vi vil i dette afsnit. Det er metakommunikation fordi teksten fortæller om, hvad det næste stykke tekst handler om.

I indledningen siger vi, at vi vil skabe en dialog om, hvordan man håndterer følelsesmæssige interpersonelle situationer. Da interpersonelle situationer kræver kommunikation, og vi diskuterer, hvordan disse kan håndteres, bliver det metakommunikation.

Ansvarlig: Martin

Læring

⁵ Hansen, Mogens m.fl.: "Psykologisk pædagogisk ordbog", side 301

⁶ Ølgaard, Bent: "Kommunikation og økomentale systemer – en introduktion til Gregory Batesons forfatterskab", side 81

⁷ Se bilag 3

Vi har valgt at se på læring i forhold til *solistiske og kollektive æstetiske læreprocesser*. Ved at introducere en gruppe, uanset alder, til en bestemt æstetisk udtryksform, giver man dem nye muligheder for at forklare og forstå verden og sig selv. Den æstetiske proces kan på denne måde blive et redskab til at bearbejde forståelser af sig selv og verden.⁸

Under planlægningen af de æstetiske læreprocesser vil vi benytte os af Vygotskys begreb *nærmeste udviklingszone*. Dette er for at sikre, at de unge får størst muligt udbytte af forløbet. De behøver ikke vejledning i noget de godt kender, men det skal hellere ikke blive så kompliceret, at de mister motivationen.

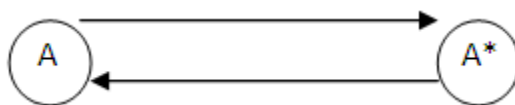
Æstetiske læreprocesser

Æstetiske lærerprocesser kan komme til udtryk både som formelle intentionelle, og dermed planlagte, og som improviserede. De improviserede, uformelle læreprocesser kan man fx se i børns "far, mor og børn"-leg, amatørteater, fritidsbands m.m. Disse læreprocesser opstår i afgrænsede praksisfællesskaber. De er kendetegnet af stor lyst og trang til at skabe forståelse for verden; at gribe og begribe. Denne form for æstetisk virksomhed er ikke nødvendigvis målstyret. Deltagerne handler ud fra en oplevet indre nødvendighed og lyst til at udtrykke sig.

De suppleres af de formelle og intentionelle æstetiske læreprocesser. Denne form for læreprocesser kommer til udtryk i form af strukturerede opgaver med klare rammer. Det kan fx være et opsat teaterstykke, forumteater eller billedkunst inden for en bestemt temaramme. Ved de intentionelle æstetiske læreprocesser forsøger man at samle deltagerens impulser på en sådan måde, at der er plads til både kollektive og individuelle impulser.

Da vi vil beskæftige os med forumteater, er det tale om en intentionel æstetisk læreproces. Derfor er det netop denne del vi vil fokusere på.

Den øgede forståelse for verden og sig selv gennem æstetiske udtryk, som vi nævnte ovenfor, kan beskrives ved hjælp af begrebet *solistisk læreproces* (figur 1). A er en person, der fx spiller en rolle (A*) i et teaterstykke. A er skaber af A* og kan derfor ikke undgå at bringe en del af sin personlighed med ind i A*. A lærer noget om sig selv og sin *forståelseshorison*⁹, ved at spille rollen og også se på sig selv spille den. Denne solistiske læreproces forudsætter en refleksiv tilgang, der dog både kan være bevidst og ubevidst.

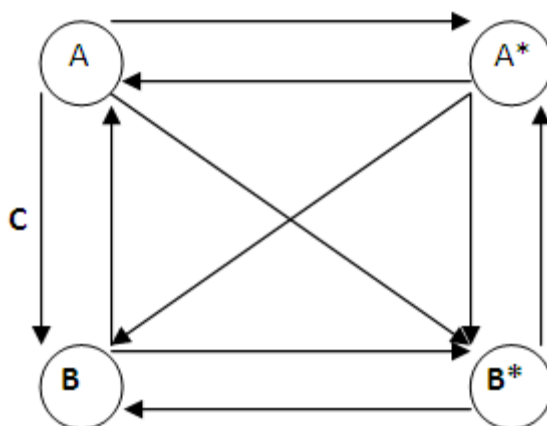
Figur 1 Solistisk læreproces

I en æstetisk læreproces kan der ud over den solistiske læreproces også være en *kollektiv læreproces*. Denne proces kan visualiseres ved hjælp af figur 2. B gennemgår en solistisk læreproces der svarer til A's, men idet A og B arbejder sammen lærer de hinanden og hinandens forståelseshorisonter bedre at kende. Derved udvider både A og B deres egne forståelseshorisonter. A får også kendskab til B's fortolkning af rollen B* og dermed får A indsigt i en anden del af B's forståelseshorison. Denne proces foregår også mellem B og A*. I opsætningen af teaterstykket får A* og B* også kendskab til hinanden. A* og B* påvirker

⁸ Austrung, Benny D. og Sørensen, Merete: "Æstetik og læring – grundbog om æstetiske læreprocesser", side 170f

⁹ Se bilag 4

hinanden gensidigt idet A's måde at spille A* afstemmes med B's måde at spille B* og omvendt.¹⁰ A og B indgår i den æstetiske læreproces en *fiktionskontrakt*.¹¹ Det vil sige, når B* siger noget til A* i stykket, så ved A godt, at det er B* og ikke B, der er afsenderen.

Figur 2 Kollektiv læreproces

C er det intersubjektive udtryk for A og B's oplevelse af verden. Det er dermed produktet af A og B's fælles arbejde og deres fælles forståelse af verden, der er opstået gennem den æstetiske læreproces.

Den ovenfor beskrevne proces kan også kaldes *æstetisk fordobling*. I den kollektive læreproces er deltagerne både tilstede som sig selv og sin rolle. Deltagerne er på samme tid bevidste om sig selv og sin egen rolle såvel som de andre og deres roller. Den kollektive læreproces er stærkt akkumulativ, idet gruppens samlede viden om hinanden hurtigt vokser.¹²

Nærmeste udviklingszone

Vygotsky beskæftiger sig med kognitiv udvikling. Ifølge ham, er den kognitive udvikling knyttet til barnets sociale omgivelser. Barnet samarbejder først med en mere kompetent person, når nye færdigheder indøves. Med tiden vil barnet kunne klare opgaven på egen hånd. Barnet vil på denne måde kunne klare mere komplicerede opgaver sammen med en mere kompetent person, end det ville kunne på egen hånd. Det er denne forskel Vygotsky kalder *nærmeste udviklingszone*.¹³

Ansvarlig: Trine

Forumteater

Vi har en forestilling om at netop denne æstetiske udtryksform *forumteater* vil egne sig godt til netop vores målgruppe. Vi har også en forestilling om, at formen vil være anvendelig i forhold til de tidligere opstillede problemstillinger.

¹⁰ Austring, Benny D. og Sørensen, Merete: "*Æstetik og læring – grundbog om æstetiske læreprocesser*", side 172f

¹¹ Ibid. side 175f

¹² Ibid. side 172f

¹³ Schaffer, Hans Rudolph: "*Børnepsykologi*", kap. 7, side 245-278

Ophavsmanden til forumteater er brasilianeren Augusto Boal. Hans oprindelige mål med forumteater var at skabe debat om problemstillinger i forhold til social og magtpolitisk undertrykkelse.¹⁴ Kort beskrevet er forumteater et kort teaterstykke på max 5 minutter, der har til formål at provokere publikum i forhold til en problemstilling, så de får lyst til at bryde ind. Når stykket er spillet igennem, spilles det en gang mere, hvor publikum nu kan stoppe det. Når en fra publikum stopper spillet overtager han/hun en rolle og spoler spillet tilbage til et ønsket sted, hvorfra spillet går i gang. Han/hun har nu muligheden for at ændre spillet og måske løse problemet. Lykkes det ikke at løse problemet, kan en ny fra publikum tage over. Publikum bliver på den måde til deltagere i spillet.¹⁵ Forumteater kan defineres som:

"[...] en dramafaglig arbejdsform som gir mulighed til å utforske og analysere motsetninger og konflikter i kreativt skapende spill. Den åpne og improviserte arbejdsformen gir mulighed til å prøve ut stadig nye løsninger og finne en vei ut af undertrykkningen." Sæbø¹⁶

Man kan dog bruge metoden til mere og andet end problemstillinger i forhold til undertrykkelse. Alle mellem menneskelige problemstillinger kan danne grundlag for et forumteater. Hvilken problemstilling der tages fat i, afhænger af gruppen af deltagere og deres interesser. Det er lettere at provokere publikum til at bryde ind, hvis emnet interesserer dem.

Forumteater kan bruges til stort set alle grupper, lige fra højtuddannede voksne over skolebørn og børnehavebørn til personer med funktionsnedsættelse i form af fx kommunikationsbesvær og/eller nedsat mobilitet. Sværhedsgraden af problemstillingen og stykkets regler må nødvendigvis tilpasses gruppen og dens forudsætninger. Den optimale sværhedsgrad justeres alt efter målgruppens nærmeste udviklingszone.

Forumteater har flere regler, der ikke er til forhandling:

- Tydelige roller, der er genkendelige for deltagerne. Det gør det lettere for deltagerne at forstå og træde ind i rollerne.
- Det oprindelige spil skal indeholde en tydelig fejl/problemstilling. Det skal provokere deltagerne til at gribe ind og ændre situationen.
- Det skal være handlingerne og ikke ordene der skaber debat.

En forudsætning, for at forumteateret lykkes, er, at deltagerne griber ind og er kreative. Hvordan deltagerne skal gribe ind, aftales fra gang til gang. Det kan fx gøres ved at deltagerne klapper for at stoppe spillet eller at aktørerne stopper spillet efter problemstillingen 2. gang stykket spilles igennem. Det kan også gøres ved at stykket spilles færdigt, hvorefter der snakkes om alternative løsninger og én afprøves.

Alt efter modenhed og funktionsniveau kan man bestemme, om deltagerne selv skal overtage rollerne i spillet, eller om de kun skal komme med løsningsforslag til aktørerne, som så afprøver forslaget.¹⁷ Bliver der snakket højt om løsningsforslag, kan det være en god idé at sende aktørerne, på nær hovedpersonen, ud, så de andre aktører ikke ved, hvad der skal ske og udtænker handlemåder på forhånd. Stykket får en mere realistisk karakter, hvis handlingerne sker spontant.

¹⁴ Braanaas, Nils: "Dramapedagogisk historie og teori", side 166

¹⁵ Sæbø, Aud Berggraf: "Drama – et kunstfag", side 141ff

¹⁶ Ibid. side 140

¹⁷ Ibid. side 141ff

Eneste egentlige forudsætning for at deltage i forumteater er at have evnen til at tage stilling til et problem.

Forumteater som samtaletype

Ser vi på forumteater i forhold til de tre tidligere nævnte samtaletyper, mener vi at det er rådslagningen, der har flest fællestræk med forumteater. Begge handler om at tage stilling til, hvad der er det rigtige at gøre ud fra et retfærdighedssyn. Forumteater har dog en mere indirekte karakter, da det ikke er en person, der direkte søger råd hos en anden. Der tages stilling til et problem og løsningsforslagene kan så ses som rådene der gives. Det er op til den enkelte at overveje, hvilke råd han/hun synes bedst om. Forumteater har også karakter af en venskabelig samtale. Når deltagerne kommer med løsningsforslag, giver de udtryk for hvordan problemstillingen har gjort indtryk på dem.

Forumteater som æstetisk læreproces

Forumteater er en æstetisk aktivitet, der kan ses som en kollektiv læreproces. Når deltagerne overtager en rolle i spillet, træder de ind i en solistisk læreproces. Samtidig træder deltageren ind den kollektive læreproces, da deltageren spiller sammen med de andre aktører og deltagere.

En udtalt regel i forumteater, såvel som i mange andre former for æstetiske produktioner, er *fiktionskontrakten*, som tidligere er beskrevet. Fiktionskontakten gør, at problemstillinger, der kan være personlige, bliver eksternaliserede og dermed lettere at forholde sig til. Det kan være lettere at tage stilling til ting og overveje handleforslag, når man har set episoden udspille sig og man ikke er emotionelt knyttet dertil. Forumteater er et spil, der læner sig så tæt op ad virkeligheden, at det er muligt at afprøve forskellige handlemåder, uden konsekvenserne bliver endegyldige.

Grundlæggende er forumteater en form for metakommunikation, idet der tales om mulige løsninger på problemstillingen. Det gør det muligt for os at (meta)kommunikere med de unge om problemstillinger, der vedrører dem, uden det er dem personligt vi taler om.

Forumteater i forhold til målgruppen

Et af forumteaterets mål, er at give den enkelte mulighed for at øve sig på fremtidige vanskelige situationer.¹⁸ Derfor mener vi forumteater er et godt redskab for at hjælpe denne målgruppe med at tilegne sig praktiske sociale færdigheder. Metoden tager udgangspunkt i konkrete situationer, med en konkret problemstilling. Dette vil vi gå ud fra er en fordel i forholdt til vores målgruppe, da de kan have svært ved at internalisere abstrakt viden. Samtidig har personer med indlæringsvanskeligheder ofte lettere ved at lære, hvis de er aktive og bruger flere kropslige systemer til indlæring.¹⁹ Forumteater kan understøtte aktiv læring, da metoden opfordrer deltagerne til at deltage aktivt.

Når vi vil afprøve processen i praksis, har vi lavet aftale om at besøge "Huset" tre torsdage. Der er reserveret et lokale til formålet, hvor vi kan arbejde uforstyrret. Vi starter med at præsentere os selv og stykkernes overordnede tema, og derefter viser vi dagens stykke. Vi vil opfordre de unge til selv at spille, men spiller gerne selv om nødvendigt. Vi vil bruge erfaringerne fra især første besøg til at tilpasse sværhedsgraden i det videre forløb.

Ansvarlig: Trine og Martin

¹⁸ Sæbø, Aud Berggraf: "Drama – et kunstfag", side 141

¹⁹ Lauridsen, Ole: "Fokus på læring – om læringsstile i dagligdagen professionelt og privat", side 47ff

Evaluering

Da tredje og sidste gang vi skal spille forumteater med de unge, ligger torsdagen efter afleveringsdatoen, kan vi ikke lave en afsluttende evaluering her. Delevalueringerne af 1. og 2. gang findes i bilag 1. I den afsluttende evaluering vil vi se optagelserne igennem med fokus på:

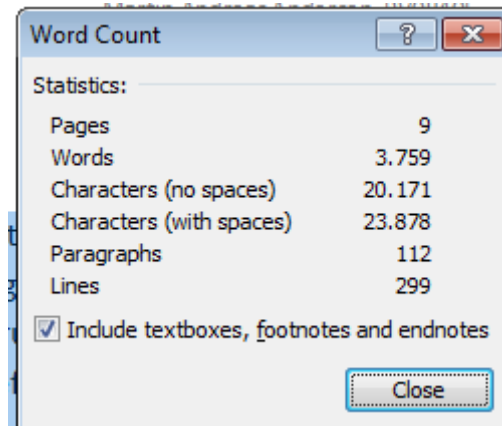
- Koncentrationsniveauet: Med det kan vi se, om vi har ramt den rigtige grad af kompleksitet i stykkerne.
- Deltager alle aktivt: Kommer der input fra alle? Aktivitetsniveauet kan variere alt efter *deltagerstrategier* – de forskellige måder man bearbejder indtryk på.²⁰
- Hvor fornuftige er deres løsningsforslag: Forstår de hvad det går ud på? Forstår de, at det er et problem?
- Ser de unge ud til at have forstået budskabet: Tager de rådene til sig? Eller er det bare "leg" for dem?
- Har vi nået vores mål

Vi vil både tage disse punkter op i vores egen gruppeevaluering og i evalueringen sammen med pædagogerne, der er til stede under forløbet. Idet pædagogerne kender de unge langt bedre end vi kommer til, har de muligvis observeret nogle ting, som vi ikke har.

I indledningen sagde vi, at vi ville forsøge at lave et redskab til at skabe dialog med målgruppen om følelsesprægede interpersonelle situationer. Gennem arbejdet med at udarbejde og afprøve dette redskab mener vi, at forumteater som æstetisk udtryksform og læreproces er et meget anvendeligt redskab til metakommunikation om følelsesprægede interpersonelle situationer.

²⁰ Sven-Erik Holgersen: "*Musikalsk leg og deltagelse – om at "se" børns leg og deltagelse*" i Elsebeth Kirk (red.) "*Musik og pædagogik*", side 98

Tegnoptælling

$23878 / 2400 = 9,95$ normalsider

Underskrift

De undertegnede står med deres underskrift inde for indholdet af dette projekt:

Dato Martin Andreas Andersen, PV08405

Dato Trine Rytter Andersen, PS08503

Litteraturliste

Bøger:

Austring, Benny D. og Sørensen, Merete (2006): *"Æstetik og læring – Grundbog om æstetiske læreprocesser"*. København, Hans Reitzels Forlag.

Braanaas, Nils (2008): *"Dramapedagogisk historie og teori"*, 5. udgave. Trondheim, Tapir Akademisk Forlag.

Hansen, Mogens et al. (2008): *"Psykologisk-pædagogisk ordbog"*, 16. udgave. København, Hans Reitzels Forlag.

Hiim, Hilde og Hippe, Else: *"Helhedsmodellen og de didaktiske kategorier"* i: *"Undervisningsplanlægning for faglærere"* side 27-32. Gyldendal.

Kirk, Elsebeth (red.) (2007): *"Musik og pædagogik"*, 2. udgave. Modtryk.

Lauridsen, Ole (2007): *"Fokus på læring – om læringsstile i dagligdagen professionelt og privat"*. København, Akademisk Forlag.

Schaffer, H. Rudolph (2005): *"Børnepsykologi"*. København, Hans Reitzels Forlag.

Sæbø, Aud Berggraf (1998): *"Drama – et kunstfag"*. Tano Aschehoug.

Sørensen, Mogens (red.) (2009): *"Dansk, kultur og kommunikation – et pædagogisk perspektiv"*, 2. udgave. København, Akademisk Forlag

Ølgaard, Bent (2004): *"Kommunikation og økomentale systemer – en introduktion til Gregory Batesons forfatterskab"*, 3. reviderede udgave. København, Akademisk Forlag.

Hjemmesider:

Retsinfo.dk. (21.09.10). *"Serviceloven"*. Kap. 11: *"Særlig støtte til børn og unge"*. Lokaliseret d. 24.09.10 på: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=133043#K8>

Wikipedia. (24.02.10): *"Metakommunikation"*. 1 side. Lokaliseret den 27.09.10 på: <http://da.wikipedia.org/wiki/Metakommunikation>

Wikipedia. (06.09.10): *"Hans-Georg Gadamer"*. 2 sider. Lokaliseret den 27.09.10 på: <http://en.wikipedia.org/wiki/Gadamer>

Bilag

Bilag 1 – Forumteater.....	14
Referat dag 1 – Hvordan bliver man kærester.....	16
Referat dag 2 – Hvordan er man sammen som kærester.....	18
Bilag 2 – Kære forældre.....	20
Bilag 3 – Metakommunikation.....	21
Bilag 4 – Hans-Georg Gadamer.....	23

Bilag 1 - Forumteater

I vores planlægning af forumteaterforløbet som en æstetisk læreproces vil vi bruge Hiim og Hippe Helhedsmodel²¹ med inddragelse af Grundmodellen i "*Æstetik og læring*"²². Grundmodellen er i sig selv et meget grundigt redskab til at planlægge en æstetisk læreproces, men vi mener, at den mangler nogle vigtige overvejelser over fx eksterne rammefaktorer og målgruppen, der arbejdes med. I dette tilfælde er målgruppen i hvert fald en meget vigtig faktor, da det er unge med funktionsnedsættelse vi beskæftiger os med. Disse faktorer kan vi bearbejde ved at sætte grundmodellen ind i helhedsmodellen.

Læringsforudsætninger: Målgruppen er unge i alderen 11-15år med varig fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. De unge har mange forskellige diagnoser og derfor vidt forskellige kompetencer. De er alle udvalgt efter deres motivation og evne til at deltage. For supplerende oplysninger om målgruppen se side 3 i opgaven.

Rammefaktorer: Vi har fået lov til at låne et lokale i "Huset" tre efterfølgende torsdage. Vi har kontaktet forældrene til nogle af de unge i specialgruppen og bedt om deres accept til at lade de unge deltage i vores projekt og i den forbindelse blive filmet.²³ Vi har fået accept fra 6. De unge kender forumteaterformen og er trygge ved den, da de hver torsdag tager forskellige hverdagsproblemstillinger op som forumteater. To pædagoger, som de unge kender og er trygge ved, er tilstede under forløbet. De to pædagoger er også til rådighed for os, for at hjælpe og rådgive os. De er der for at hjælpe børnene til at få noget ud af det, så vi kan få noget ud af det. Af hensyn til bl.a. de unges koncentrationsevne og husets hverdagsprogram har vi hver torsdag 20-30min til rådighed. Vi låner et videokamera fra seminarieret, som vi vil filme forløbet med.

Mål: Ved hjælp af metakommunikation vil vi hjælpe de unge til en bedre forståelse af, hvad det vil sige at være "ung i verden" med særligt fokus på følelsesprægede interpersonelle situationer.

Fagligt indhold: Via forumteater skaber vi metakommunikation. Idet det er en æstetisk læreproces er der både solistisk og kollektiv læring. I planlægningen af forløbet vil vi bruge teorien om nærmeste udviklingszone til at sætte sværhedsgraden. Første gang kan det dog være svært, da vi ikke kender meget til de unge vi beskæftiger os med. Når vi planlægger 2. og 3. spil ved vi bedre, hvor nærmeste udviklingszone er for netop denne gruppe. For uddybelse af teorier, se opgaven side 4 og følgende.

Læreprocessen: Her vil vi anvende grundmodellen fra "*Æstetik og læring*":

- Impuls og optakt: Vi har slået disse to punkter sammen til ét, da vi mener de flyder sammen til et, når det er forumteater vi arbejder med. Vi tager de unge til side og fortæller dem, hvem vi er og hvad vi har tænkt os at lave med dem. Derefter går vi i gang med at spille selve stykket, inkl. problemstilling, uden de unge får lov til at bryde ind. I første fremvisning bliver de unge præsenteret for temaet, som vi har forudbestemt, samtidig med de bliver præsenteret for

²¹ Hiim, Hilde og Hippe, Else: "*Undervisningsplanlægning for faglærere*", side 28ff

²² Austring, Benny D. og Sørensen, Merete: "*Æstetik og læring – grundbog om æstetiske læreprocesser*", side 179ff

²³ Se bilag 2

problemstillingen, der har til formål at skabe en stemthed og opmuntre til deltagelse. Da disse ting sker stort set samtidig mener vi ikke impuls og optakt kan deles.

Stykkerne kommer til at udspille sig på følgende måde:

1. "Hvordan bliver man kærester": Trine sidder i skolen og skriver i sin dagbog, at ham Martin (sidder med sin pc lidt væk) er rigtig sød og hun gerne vil være kærester med ham. Men hvordan får hun spurgt? Trine lukker bogen og går over bag Martin og forskrækker ham. Martin bliver irriteret. Trine begynder at trykke på forskellige taster. Martin bliver meget sur og afviser Trine kraftigt.
2. "Hvordan er man sammen som kærester": Martin ringer til Trine og spørger om man ikke skulle lave noget sammen – nu er man jo kærester. Det synes Trine er en god ide. Martin og Trine mødes og sætter sig ovenfor hinanden... og kan ikke rigtigt finde ud af mere. Efter et lille stykke tid kigger Trine på uret og siger hun nok må se at komme hjem. Spørge de unge: hvordan kan man lære hinanden bedre at kende (vi vil ikke bringe seksualitet eller krop ind i spillet – så bliver det hurtigt nogle lidt for store emner på lidt tid). Mulige forslag: gå en tur, være to blandt flere, snakke, spille (også computer/playstation), se film, (biograf)
3. "Hvordan holder man op med at være kærester": Trine og Martin står sammen. Trine siger hun er glad for Martin er hendes kæreste. Giver Martin et knus og går. Martin går og snakket med sig selv om at han meget godt kan lidt Trine, men ikke gider være kærester med hende længere. Liselotte er dog meget interessant. Martin snakker med Liselotte og de bliver kærester. Trine kommer ind og siger hendes veninde har sagt Martin er blevet kærester med Liselotte, om det er sandt? Martin siger "Ja". Trine bliver ked af det og løber ud.
4. martin vil gerne slå op – men kan ikke finde ud af hvordan -> problemet bliver hvordan slår man op
 - Eksperiment: Når stykket er blevet spillet igennem og publikum kan begynde at komme med alternative løsningsforslag. Eksperimentet kommer til udtryk i idéer og løsningsforslag.
 - Udveksling: Når idéerne er lagt frem, påbegyndes udvekslingen, der er dialog om idéerne og løsningsforslagene.
 - Fordybelse: Idéerne afprøves i spillet. Fordybelsen er det, der sker undervejs på vej mod en bedre løsning på problemstillingen.
 - Evaluering: Evalueringen vil i dette tilfælde både ske løbende efter hvert afprøvede løsningsforslag og til sidst efter spillet er slut.
Efter et løsningsforslag er afprøvet og evalueret kommer en ny eksperimenteringsfase med nye løsningsforslag, nye dialoger osv. Dette foregår lige så mange gange, som der bliver afprøvet løsningsforslag

Evaluering: Vi evaluerer selv, evt. sammen med de deltagende pædagoger, efter hver torsdag. Efter forløbet er afsluttet, vil vi lave en afsluttende evaluering med overvejelser i forhold til eksamen. Erfaringerne fra evalueringsfasen tager vi med i overvejelserne og forberedelserne til næste forumspil, så bl.a. sværhedsgraden kan blive justeret og tilpasset målgruppen bedre.

På de følgende sider er referater og devalueringer af de to første forumspil. Vi har løbende indsat kommentarer til referatet i *kursiv*. Når vi taler om roller i forumspillet, er de betegnet som Trine* og Martin*.

Referat dag 1 – Hvordan bliver man kærester.

Vi præsenterer stykket og spørger derefter om det nu er sådan man går frem for at få en kærester. De unge siger "nej" og foreslår man fx kunne snakke sammen. Det er jo følelser. *Allerede her er de indkomne forslag tilpas fornuftige til at vi fornemmer vi kunne have skruet sværhedsgraden op.*

Liselotte (pædagog) spørger L om de skal forsøge at spille sammen, hvor Trines rolle spørger pænt om de skal være kærester. Det vil L gerne, og tager Martins rolle (*måske var det computeren der fangede mest*). L er dog noget hurtig, og siger hun gerne vil være kærester inden Liselotte når at spørge. *Det er uvidst om L har set udfordringen i situationen – vil man være kærester, så siger man det da! Her kan man også se deltagerstrategier i praksis: Liselotte tilbyder at gå op sammen med L, da hun ellers ikke vil op. L har heller ikke villet deltage aktivt til Husets sædvanlige forumteater.*

Vi forsøger at udfordre de unge til at tænke anderledes ved at spørge dem hvordan man kan finde ud af om den man kan lide også kan lide en selv. J foreslår man kan gå over og snakke uden at være irriterende. Hun vil dog ikke selv spille det, så Trine træder ind i stedet for. *Her ser vi en anden deltagerstrategi: J deltager gerne i debatterne, men vil ikke selv tage en rolle.* Vi spiller Js forslag igennem, og lader det få en positiv afslutning. *Her kunne vi have lavet en negativ afslutning fx ved at Trine* ikke tør tale med Martin*.* Annette (pædagog og seksualvejleder) pointerer det er godt Trine* spørger Martin* om han har en kæreste. Det er ret vigtigt at vide inden man går videre.

Vi spørger om der kunne sket noget andet. J foreslår at man kunne bede om den andens telefonnummer og så ringe sammen senere. *Her missede vi et muligt spil. Det kan være lettere at tale om følelsesprægede emner hvis man ikke står ansigt til ansigt.* For at tilskynde til andre løsningsforslag spørger vi hvad man kan gøre hvis man ikke tør tale med den man godt kan lide. J mener man kan sende sine veninder for at spørge for en. *Her missede vi nok endnu et spil.*

R bemærker, det godt nok var heldigt Martin* sagde ja lige før. Han kunne lige så godt have sagt nej. *R deltager ikke impulsivt i debatten, med indskydelser og løsningsforslag. Han virker dog til at komme med velovervejede kommentarer.* Vi siger, Martin* jo også kunne have haft en kæreste i forvejen, hvor J konstaterer at så kan man jo ikke blive kærester. J nævner telefoner igen, så man kan snakke sammen. L siger man så kan tale om sine følelser i telefonen, fordi det kan være lettere end hvis man står ovenfor hindanden. *Vi har helt sikkert tabt et spil her.*

L fortæller videre at J og hendes kæreste sloges i skolen (J påstår godt nok det kun er for sjov). Liselotte forklarer, at man jo godt kan komme til at skubbe til en man godt kan lide. *Vi forsøger at sammenligne dette med stykket – "det var det der skete når Trine* gerne ville snakke med Martin*, men ikke helt kan finde ud af det". Der er ingen respons fra de unge. Først når vi minder dem om Martin*s afvisning af Trine* virker det som om de forstår nogle af konsekvenserne.*

Der bliver efterhånden ret stille – vi har været i gang i over 10 minutter, og de unge er måske lidt "brugte". Samtidig mangler der noget dynamik i dialogen fra vores side. Vi spørger hvad man kan gøre hvis man ikke tør sige noget til den man godt kan lide, og J siger man jo godt kan snakke sammen. For at få den drejet væk fra samtale, spørger vi om man evt. kan skrive en seddel. *Her kommer vi faktisk med et løsningsforslag for dem. De har overhovedet ikke nævnt muligheden "kærestebrev", på trods af at det er blevet nævnt og*

forkastet af Trine i to af spillene. Det er muligt vi har overvurderet deres skriftlige evner, og derfor har tabt dem. Vi spiller et spil hvor Trine* giver Martin* et kærestebrev, dog uden engagement fra de unge.*

Vi spørger de unge hvad man kan gøre hvis man får "nej" som svar. J foreslår man kan spørge hvorfor den anden sagde "nej". Vi beder så om forslag til hvad man ikke skal gøre hvis man får "nej". Skal man fx blive sur? Det mener J ikke, men siger man godt kan blive ked af det. Vi minder om, at Martin* måske godt kan lide Trine*, men ikke som en kæreste.

Anette trækker en parallel til hverdagen: Hvordan finder man ud af om en man kan lide også kan lide en selv, fx når man er i Klub Grif²⁴? Kan man måske byde op til dans? Det vil være en rigtig god start. *Herefter drejer samtalen over i en personlig problemstilling, og vi vælger at lukke for denne gang.*

Devaluering

Da dette var første gang vi var ude i Huset, kendte vi ikke de unge ret godt. Det var derfor svært for os at sætte sværhedsgraden rigtigt. Ud fra at de kom med gode løsninger ret hurtigt, vurderer vi at stykket kunne have været lidt mere kompliceret – vi kunne fx have introduceret nogle negative slutninger på de inkomne løsningsforslag. De unge mistede engagementet til tider, men virkede dog stadig koncentrerede om opgaven. Vi kan tydelig se forskellige deltagerstrategier hos de unge: en deltager i diskussionen og tør spille sammen med en pædagog, en anden er for generet til selv at spille de løsningsforslag hun kommer med, en tredje rækker hånden op og kommer med velovervejede kommentarer, og den fjerde er tilstede i rummet uden selv at være aktiv – heller ikke ved tiltale.

I forhold til at bruge forumteater som arbejdsredskab skal vi blive bedre til at 'glemme' vores egne forestillinger om "den gode løsning", og samtidig opfange de forslag der ligger 'gemt' i diskussionerne. Hermed ikke sagt at det er forbudt for os at komme med indlæg i debatten, for at stimulere kreativ tankevirksomhed hos de unge. Vi skal dog være obs på at ikke overstyre de unge.

²⁴ Ungdomsklub for 15-25 årige med funktionsevnenedsættelser. Afholdes hver torsdag aften.

Referat dag 2 – Hvordan er man sammen som kærester

Vi præsenterer os selv og hvorfor vi er på besøg, da der er en ny deltager, A. Mens vi præsenterer stykkets problemstilling, begynder A at grine højt. Vi spørger ham hvad der er så sjovt, og det viser sig, han synes det pinlige og akavede ved situationen er morsomt. Når vi spørger de unge om dette er en god måde at være sammen på som kærester, svarer R "Nej – der skete jo ikke rigtig noget". Vi spørger om der er forslag til hvad man kunne lave sammen. A foreslår at man kunne tage i biografen. Han vil dog ikke selv spille rollen, men vil gerne have vi gør. Vi prøver A's forslag af. Efter spillet kommer der endnu en ny deltager, M. Vi spørger atter hvad man ellers kunne lave og M bliver informeret om, hvad det er vi laver. Hun har ingen forslag lige nu. A foreslår man kunne tage ud og spise eller tage i svømmehallen. *Vi er i tvivl om A forstår at Martin* og Trine* er på alder med dem og altså ikke voksne men får ikke spurgt om det.*

Vi anerkender svaret og spørger, hvad man kan gøre, hvis ikke man har penge. M mener man bare kan tage til en billig forhandler og få byttet tingene. *Vi er ikke klar over hvad hun mener med dette.* A siger man bare kan spørge sine forældre om penge, men at det skal man ikke, for det er man for gammel til når man er voksen og flyttet hjemme fra. Vi siger, at det behøver man jo ikke være for at have en kæreste, men at man godt kan være på deres alder. *Vores antagelser var åbenbart korrekte.* Vi bliver informeret om, at C har en kæreste, og vi spørger hende, hvad man kan lave sammen. Hun har ingen forslag.

L siger, at man kan få børn. Vi spørger hvad man kan lave sammen når man lige er begyndt at være kærester. L foreslår at man kan læse om, hvad man laver sammen som kærester, i ugeblade. A foreslår at man tage en tur i skoven. A vil i første omgang ikke selv spille, men giver sig dog til sidst. A indtager rollen som Martin* men skal lige forsikres om, hvad det er han skal sige og gøre. Martin* ringer til Trine* og spørger om de skal tage en tur i skoven. Trine* spørger hvornår og Martin* siger kl. 6... -om morgenen. *A prøver måske at lave lidt sjov, for at skabe lidt afstand til situationen.* Trine* siger at det er i orden, så kan de se solopgangen. Det er en aftale og stykket afsluttes.

Vi spørger om de gerne vil se gåturen også. Det vil de gerne, men A siger nej til at spille det. Martin overtager rollen igen. Efter stykket spørger vi L hvorfor hun griner. L siger, det er fordi det er pinligt. Hun gemmer hovedet bag en pude. Hun synes ikke det er en god ting at lave sammen med sin kæreste, fordi det er pinligt. R siger, at det ikke er pinligt, men problemet derimod ligger i at man skal stå op kl 5 om morgenen. Vi forklarer, at det er fordi det er romantisk at se en solopgang sammen, men at det også kunne være en solnedgang og at solopgangen er senere på dagen om vinteren.

Annette vender tilbage til L ved at spørge hende om det er pinligt at de holder hinanden i hånden. Det svarer hun ja til. Hun mener de holdt hinanden i hånden, fordi de var bange for at møde vilde dyr i skoven. Men det er stadig pinligt at holde hinanden i hånden, selvom man er kærester og er glade for hinanden. Hun mener ikke Trine* gider se solopgang. Hun har læst i ugeblade, at man snakker om følelser. Vi spørger om hun tror drenge gerne vil snakke om følelser. Det svarer hun kraftigt "Ja" til. A mener det er stik modsat. Vi laver et spil, hvor Martin* gerne vil se på solnedgang og Trine* vil snakke om følelser.

L kommenterer bagefter at hun synes "Det var fedt". Annette spørger L hvad en følelse er. L svarer, at det er noget med kærlighed. Annette siger, at Trine* faktisk også siger noget om hvad det er. Hun siger, at det er noget i maven. L siger at det ikke er rigtigt. Det er i hele kroppen. *L har i hvert fald en teoretisk viden om hvad følelser er. Spørgsmålet er om hun taler ud fra teoretisk viden eller egen erfaring.* Liselotte siger at det

godt sommetider kan føles som sommerfugle i maven og om der er nogen, der har prøvet det. L siger ja, når hun skal på scenen og synge. Annette siger det er rigtigt, men at man også godt kan få sommer fugle i maven, når Martin* og Trines* hænder rører hinanden.

Her følger et længere sidespring omkring hvad der skal foregå efter drama. Vi opsummerer derefter hvilke løsningsforslag der har været, og efterspørger nye. L foreslår, man kan kysse, og vil gerne se det spillet. *Her kan vi tydelig fornemme, at L kan se det sjove i at udfordre de voksnes grænser.* Vi frabeder os at vise spillet, men siger at det kan man godt gøre sammen som kærester.

A foreslår igen at tage på restaurant sammen, og siger, at hvis begge to har børn, så kan man mødes så børnene kan lege sammen. *Der kommer igen noget aldersforvirring ind i billedet for A. Han er måske et skilsmissebarn?* Vi gentager at Trine* og Martin* skal forestille at være på hans alder, men at det er nogle gode forslag til voksne.

Annette spørger C, hvad hun laver sammen med sin kæreste. *Der bliver spurgt ad flere veje.* C vil dog ikke komme med nye idéer. *De unge er begyndt at blive stille og passive.*

Vi spørger, om man behøver være alene for at lave noget sammen med sin kæreste. Kan man fx være sammen med sin kæreste i Klub Grif? Det er der flere der mener man kan.

De unge er efterhånden blevet ret passive, og tiden er også snart gået, så vi vælger at afslutte her.

Mens vi var ved at pakke sammen, kom M ind, og fortæller (via Annette) at hun er kommet i tanke om flere forslag: man kunne ringe sammen eller skrive beskeder til hinanden. *Vi oplever vi har sat nogle tanker i gang hos M, hvilket vil betyde vi har nået vores mål med en af de unge.*

Devaluering

Første gang fik vi en fornemmelse af, at de unge manglede udfordringer i spillet. De "løste" opgaven ret hurtigt, hvilket begrænsede mulighederne for diskussion om problemstillingen. Denne gang var der en meget mere livlig debat. Vi havde heller ikke en fornemmelse af at skulle holde spillet kunstigt i live. Vi føler ikke vi har haft behov for at komme med nær så mange indlæg i diskussionen, for at holde den i gang. Derfor vurderer vi at vi denne gang bedre har ramt de unges nærmeste udviklingszone.

I forbindelse med at blive kærester nævnte L følelser, at man skulle snakke sammen om dem. Denne gang har hun talt om følelser og kærlighed en hel del. Det eneste konkrete eksempel hun har kommet med er følelsen af scenskæk. Vi er i tvivl om, hvor meget af dette er teoretisk viden og hvor meget er baseret på egne oplevelser af følelser. Dette vil vi være opmærksom på næste gang.

Sidste gang var A fraværende. Dette betyder, vi ikke kender ham fra tidligere, og at han heller ikke kender det første spil. Det kunne måske have været nemmere for A at se sig selv i spillet, hvis han havde været med fra starten. Det kan også tænkes A endnu ikke er blevet interesseret i fænomenet "kærester". Er A et skilsmissebarn, hvis forældre har kærester, kan det også påvirke hans referenceramme for hvad kærester laver sammen.

I det sidste spil vil vi prøve at holde den samme sværhedsgrad, som i det andet. Der ud over vil vi fortsat fokusere på at fange de forslag, der evt. måtte komme skjult i diskussionerne.

Bilag 2 - Kære forældre

Vi er to studerende fra Pædagoguddannelsen i Aalborg, der gerne vil give dit barn muligheden for at deltage i et dramaforløb med temaet "at være ung i verden". Gennem forumteater vil vi vise små scener der kan forekomme i unge menneskers hverdag, og skabe dialog med deltagerne omkring dem. Vi håber på denne måde at give dit barn redskaber til at håndtere lignende situationer i fremtiden. Vi vil selvfølgelig også give dit barn en god oplevelse i et positivt miljø.

Forløbet starter torsdag den 16/9, og strækker sig over tre torsdage, med afslutning torsdag den 30/9. Vi benytter det tidsrum hvor fritidscenteret normalt har drama, for at begrænse eventuel forvirring. Der vil være fast personale tilstede under hele forløbet.

Da forløbet er en del af et kommunikationsprojekt vi skal til eksamen i, beder vi om tilladelse til at videooptage forløbet. Optagelserne vil udelukkende blive set af os, vores underviser og sensor. Efter eksamen bliver optagelserne destrueret.

Er der spørgsmål, kan i ringe fritidscenteret og tale med Annette Christensen eller Liselotte Høst Poulsen.

M.v.h.

Trine Rytter Andersen og Martin Andreas Andersen

JA, mit barn må gerne deltage og filmes

NEJ, mit barn må ikke filmes

Dato: _____ Underskrift: _____

Afleveres i fritidscenteret tidligst muligt, dog senest 16/9-2010.